

Остров Света Анастасия върху карта на Адам Готлиб Шнайдер и Кристоф Вайгел от 1803 година

Отсечка от картата на Адам Готлиб Шнайдер и Кристоф Вайгел от 1803 г. с част от западния бряг на Черно море и остров Света Анастасия (**Keschisch Dag**). Институт и музей за военна история, Будапеща.

Картата "Charte von Ungarn, den Russisch-Oestreich und Preussischen. Besitzungen im ehemal Polen, ingl dem Schwarzen Meer und der Turkey" (Карта на Унгария, Руската империя и Прусия. Владения в бивша Полша, Черно море и Турция) е издадена в Нюрмберг през 1803 г. Тя е работа на издателската фирма Адам Готлиб Шнайдер и Кристоф Вайгел (Adam Gottlieb Schneider und Weigel, fl. 1794-1805). Тук представената карта се съхранява в колекцията на Институт(а) и музей за военна история, Будапеща (Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest / Jelzet B III a 10).

Картата е изключително рядка. Тя е гравирана от гравьора Конрад Манерт (Conrad Mannert). Картата е в мащаб М: 1 : 4 000 000 и има размери 51,5 x 62 см.

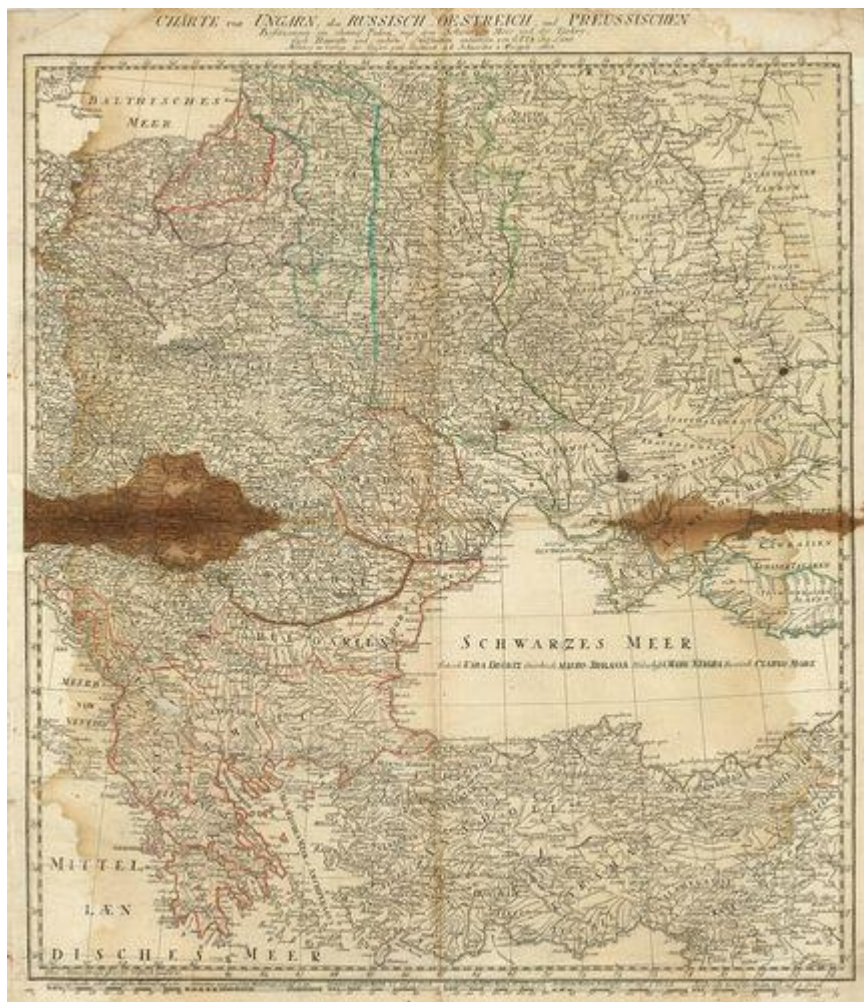
По западния бряг на Черно море са нанесени два острова – остров Змеев (Schlangen I.), срещу делтата на река Дунав и остров Света Анастасия (**Keschisch Dag**) в Бургаския залив. Пред нос Шабла (**Sapeler**), със знак „+ + +“, са означени опасните за корабоплаването плитчини и подводен риф.

Две са причините за ранното представяне на остров Света Анастасия (**Keschisch Dag**); първата - значението на острова в регионалната отбрана по време на Руско-турската война от 1768-1774 г. и износа на желязо (от близкия Самоков / Демирхейоу) и дърва за горене от пристанището (скелята) Ченгене ислеси, и втората - наличието у картографите на сигурна крайбрежна топонимия.

В дневника на експедицията в Черно море, от 28 април до 18 септември 1784 г., капитан Лафит-Клаве (André-Joseph Lafitte-Clavé, 1740-1794) пише:

„27 юли, вторник. Хубаво време, известяващо буря, променливи ветрове, от запад, юг, север и изток. В края на деня и през нощта валя. На сутринта продължихме изкачването на брега и отидохме с лодка до острова на свещениците, откъдето продължихме по брега до един нос отвъд големия залив срещу острова на свещениците; върнахме се там на борда на Кирлангич [Лястовица]. Островът на свещениците (**Keschil Adasi**) е дълъг около 150 тоаза и широк 50. През последната война там са направени две батареи за оръдия, всяка с по 5 амбразури, но никога не е поставяно оръдие там: първата от тези батареи се намира на южния край, а втората – на северния. Периметърът на острова е обграден от стръмни скали и достъпът до него е само по дървен док, който е направен в северната

му точка и който е покрит със сграда. В този док има две лебедки, за да могат да се изтеглят на сушата лодките, които достигат до брега там, в случай на буря, която би ги разбила в скалите, ако бъдат оставени във водата. От този док се качват до острова по дървено стълбище. На този остров има гръцки манастир, чиято постройка образува нещо като квадрат със страна от около 20 тоаза: в този манастир има 40 стаи, където има само двама монаси“. (Journal d'une voyage sur les côtes de la Mer Noire du 28 Avril au 18 Septembre 1784 par Lafitte – Clavé publiée par Dimitris Anoyatis-Pelé. Les Éditions Isis, Istanbul, 1998, p. 112-113).

Adam Gottlieb Schneider und Weigel - Charte von Ungarn, den Russisch-Oestreich und Preussischen. Besitztümern im ehemal Polen, incl dem Schwarzen Meer und der Turkey, 1803. Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest / Jelzet B III a 10.

Анастас АНГЕЛОВ